
STRUKTURA PODATAKA O STANJU FONDA

PODACI O STANJU FONDA S OBZIROM NA PREDLOG STANDARDA

Prema nacrtu standarda ISO ISO/TC46/SC9-N34 od 15.03.1989. godine podaci o stanju fonda su razpoređeni u tri nivoa:

- **1. nivo** jednoznačno određuje bibliografsku jedinicu i ustanovu koja poseduje bibliografsku jedinicu,
- **2. nivo** uključuje podatke prethodnog nivoa, datum izveštavanja o stanju fonda i područje opšteg opisa (tip jedinice, fizički oblik, potpunost, redovnost dotoka, čuvanje),
- **3. nivo** uključuje podatke prethodnim nivoima i područje obima podataka o stanju fonda (naziv jedinice, obim jedinice, numerisanje, hronologiju i napomene) u zbirnom obliku.

Prema standardu ANSI Z39.44-1986 (ISSN 8756-0860), postoji i četvrti nivo koji uključuje iste podatke kao i 3. nivo ISO, premda u detaljnijem obliku.

Struktura podataka o stanju fonda do trećeg nivoa podržava izgradnju *COBISS+*, a za automatizaciju pozajmice i internih evidencija potrebni su detaljniji podaci koji se odnose na pojedinačnu fizičku jedinicu monografske publikacije, odnosno na pojedinačno godište ili svesku serijske publikacije.

Budući da je identifikacija bibliografske jedinice na prvom nivou već rešena u procesu uzajamne katalogizacije pomoću ISBN-a, ISSN-a, naslova, autora itd., u ovom materijalu nije ponovo obrađivana. Predložena struktura podataka do trećeg (zbornog) nivoa usklađena je s nacrtom standarda ISO, a četvrti (detaljni) nivo obrađen je na osnovu analize informacionih procesa i evidencija u nacionalnim, univerzitetskim i opšteobrazovnim bibliotekama uključenim u sistem COBISS.

UZAJAMNI I LOKALNI NIVO PODATAKA O STANJU FONDA

Podatke o stanju fonda unosimo u lokalne baze podataka (lokalni nivo) u zbirnom obliku ili u detaljnom obliku za pojedinačnu fizičku jedinicu. Na osnovu zbirnih podataka lokalnih nivoa, podaci u sistemu uzajamne katalogizacije automatski se prenose na uzajamni nivo u zajedničku bazu podataka COBIB.

Za evidentiranje podataka o stanju fonda koriste se polja 998, 997 i 996:

- 998 – zbirni podaci o stanju fonda,
- 997 – podaci o stanju fonda serijskih publikacija,
- 996 – podaci o stanju fonda monografskih publikacija.

U predloženoj strukturi su podaci s obzirom na nivo, razvrstani po grupama, tako da se uključivanjem dodatnih nivoa podataka širi mogućnost upotrebe pojedinih funkcija: *COBISS+*, koordinacija nabavke, pozajmica monografskih publikacija, pozajmica serijskih publikacija i vođenje nekih internih evidencija. Ustanove mogu da koriste sve navedene funkcije ili samo neke od njih, u zavisnosti od raspoloživih računarskih kapaciteta.

Predložena struktura omogućuje i ujednačavanje nekih šifrnika koji nisu samo od lokalnog značaja (u okviru ustanove).

U polje 998 unosimo podatke u zbirnom obliku za pojedinu ustanovu. Obično je to sopstvena ustanova, a moguć je i unos zbirnih podataka o stanju fonda drugih ustanova za potrebe *COBISS+* i za koordinaciju nabavke.

U polje 997 unosimo podatke o stanju fonda serijskih publikacija samo za fond sopstvene ustanove, i to po godištima.

U polje 996 unosimo podatke o stanju fonda monografskih publikacija samo za fond sopstvene ustanove, i to samo podatke koji se odnose na pojedinačnu fizičku jedinicu.

OBIM PODATAKA NA UZAJAMNOM NIVOU

Podaci o stanju fonda na uzajamnom nivou beleže se u polju 998 i namenjeni su informacijama (*COBISS+*, koordinacija nabavke stranih serijskih publikacija ...) u sistemu COBISS.

Unosimo u sledeća potpolja za:

monografske publikacije

- b** oznaka ustanove – sigla
- c** broj primeraka

serijske publikacije

- a** datum izveštavanja
- b** oznaka ustanove – sigla
- c** broj primeraka
- e** indikator nabavke
- g** opšti podaci o fondu (oznaka potpunosti)
- k** godina
- n** napomene o stanju fonda
- v** način nabavke
- 2** dobavljač
- 3** cena (sa računa)
- 4** finansijer

Potpolje 998e dodaje se programski na osnovu podataka u potpolju 998k.

Podaci ustanova (sigle) programski se prenose na uzajamni nivo s obzirom na podatke unete u lokalne baze podataka.

Kod monografskih publikacija, na osnovu podataka o jednoj ili više pojedinačnih fizičkih jedinica – polje(a) 996 oblikuju se zbirni podaci – polje 998 koji se upisuju u lokalnu bazu podataka i istovremeno se automatski prenose s lokalnog na uzajamni nivo. Ako se podaci o jednoj ili više pojedinačnih fizičkih jedinica ne beleže, zbirni podaci se unose neposredno u polje 998 u lokalne baze podataka, a odatle se automatski prenose na uzajamni nivo.

Kod serijskih publikacija polje 998 se takođe dodaje programski kada kod zapisa prvi put dodamo detaljne podatke o fondu - polje 997. U polje 998 programski se upisuje podatak u potpolje 998b (oznaka ustanove – sigla) i u potpolje 998c (broj primeraka). Kasnije se, s obzirom na potrebe, podaci dopunjuju i menjaju ručno.

monografske publikacije	serijske publikacije
programski prenos sopstvene sigle i broja primeraka	programski prenos datuma izveštavanja, sopstvene sigle, broja primeraka, indikatora nabavke, oznake kompletnosti, godine, napomene o stanju fonda, načina nabavke, dobavljača, cene (sa računa) i finansijera
programski prenos drugih sigli i broja primeraka	programski prenos datuma izveštavanja, drugih sigli, broja primeraka, indikatora nabavke, oznake kompletnosti, godine, napomene o stanju fonda, načina nabavke, dobavljača, cene (sa računa) i finansijera
Bibliografski opis +	Bibliografski opis +
998 □□ b50300 c0	998 □1 a19920228 b40001 c0 gc1 k1990/1991 va 2ebSCO 3EUR 199 4Fmk\P100
998 □□ b40017 c0	998 □1 a19910208 b50300 c0 gc2 k1950/1951-1960/1961 gc1 k1961/1962 gc2 k1964/1965-1987/1988 k1989/1990- va 2swets 3EUR 202 4F50300\P100
998 □□ b40034 c0	998 □1 a19900502 b40013 c0 gc9 k1950/1951- va 2mk 3EUR 200 4Fmzt\P100
998 □□ b70001 c0	998 □1 a19920503 b50001 c0 gc2 k1950/1951-1990/1991 va 2mk 3EUR 205,50 4F50001\P40 4Fmk\P60
998 □□ b80002 c0	998 □1 a19900201 b60001 c0 gc2 k1950/1951- va 2mk 3EUR 220 4Fmzt\P100

Za monografske publikacije, na uzajamni nivo se prenose samo potpolja 998b i 998c, a za serijske publikacije se prenose i potpolja 998aegkmv234. Iz potpolja 998g prenosi se samo element *c* – *oznaka kompletnosti*.

Potpolje 998e dodaje se programski, na osnovu upisa u potpolje 998k i sadrži oznaku da je serijska publikacija naručena u tekućoj godini. Ono je prvenstveno namenjeno pretraživanju. Na detaljnom nivou (997 i 996) upisujemo oznaku podlokacije na koju je građa preusmerena, a takođe i datum preusmeravanja.

OBIM PODATAKA NA LOKALNOM NIVOU

Podaci o stanju fonda unose se u lokalne baze podataka ustanova. Na osnovu tih podataka automatski se prenose i sakupljaju podaci na uzajamnom nivou.

Unos podataka u lokalne baze podataka izvodljiv je na više načina, u zavisnosti od funkcija koje ustanova želi da automatizuje.

Unos podataka moguć je na tri nivoa:

998 – Zbirni podaci o stanju fonda,

997 – Podaci o stanju fonda serijskih publikacija,

996 – Podaci o stanju fonda monografskih publikacija.

Funkcija zbirnih podataka o stanju fonda u polju 998 samo je informativna (*COBISS+*, koordinacija nabavke ...), a za automatizaciju lokalnih funkcija podatke o pojedinačnoj fizičkoj jedinici, odnosno godištu, treba unositi u polje 996 odnosno 997.